

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in prazniki.
 Inzerati: do 9 petih vrst 1 D, od 10—15 petih vrst 1 D 50 p, večji inzerati petih vrst 2 D; notice, poslaste, izjave, reklame, prekladi petih vrst 3 D; poroke, zaroke velikost 15 vrst 30 D; ženitne ponudbe beseda 75 p. Popust le pri naročilih od 11 objav naprej. — Inzeratni davek posebej.
 Vprašanjem glede inzeratov naj se priloži znamka za odgovor.

Upravništvo „Slov. Naroda“ in „Narodna tiskarna“ Knaflcova
 ulica št. 5, pritličje. — Telefon št. 304.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knaflcova ulica št. 5, I. nadstropje
 Telefon št. 34.

Dopolnje sprejema le podpisane in zadostno frankovane.
 Receptivov se ne vrača.

Posamezne številke:
 v Jugoslaviji vsi dni po Din 1—
 v inozemstvu navadno dni Din 1-25
 Poština plačana v gotovini.

„Slovenski Narod“ velja:		v Jugoslaviji		v inozemstvu	
		v Ljubljani	po pošti		
12 mesecev	Din 144—	Din 144—	Din 144—	Din 264—	
6	72—	72—	72—	132—	
3	36—	36—	36—	66—	
1	12—	12—	12—	22—	

Pri morebitnem povišanju se ima daljša naročnina doplačati.
 Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročnini vedno po nakazilu.
 Na samo pisarna naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.

Ali bo vodila Italija še nadalje protislovansko politiko?

Sredi poletja, ko se je mudil v Trstu češkoslovaški trgovski minister Novak, smo vprašali, ali bo vodila Italija še nadalje protislovansko politiko?

Z največjo radostjo so poslušali češkoslovaškega ministra, ko je izjavil, da je češkoslovaška pozornost orijentirana proti Trstu, ki lahko postane glavno zatočišče za češkoslovaški zunanji promet. Malo poprej so bili v Trstu poljski novinarji, ob kateri priliki so se spletale vezi za promet med Trstom in Poljsko. Približno smo nato, da je Italija vedno v stiki s Slovani, računa na odnosa, ki jih ni in si išče velik del svoje bodočnosti v ugodni zvezi s Slovani.

Sedaj je bila v rimskem parlamentu zanimiva debata o predlogu za trgovski dogovor z Rusijo. Italija zelo težko živi ob sedanjih neurejenih gospodarskih razmerah v Evropi. Zato pa išče zvez, ki bi jej olajšale tovarne skrb in zaeno pomagale njeni industriji do razmaha. Amerika, sicer rada trži z evropskimi deželami, toda samo s svojim izvozom, italijanski državniški pa se v svoji gospodarski politiki drže gesla »do ut des«. Mussolini je rekel, da uvaža Rusijo znova v politično in diplomatsko cirkulacijo zapadne družbe, Rusi pa mu morajo ponuditi za to dobro trgovsko pogodbo, ki bo dajala Italiji surovine, katerih nima. Mussolinijeva vlada hoče priznati »de iure« sovjetsko Rusijo in pričeti z njo tržiti na široko. Amerika odira Italijo pri pošiljanju žita s svojo dolarsko valuto. Rusija je v zadnjih časih pospešila sila svojo žitno produkcijo, in tako postane lahko, kakor pred vojno, znova glavna dobaviteljica žita za Italijo.

Rusko žito нареkuje Mussoliniju realno politiko, in vdan mu listi hvalijo njegovo praktičnost. Naravnost je povedal, kar smatra za koristno in potrebno v svrhu postavitve uspešnih odnosov med Italijo in Rusijo. Mussolini je rekel, da mu je ljubši popolni običajni poslanik v Rimu in zakon, ki urejujejo mednarodne zveze, kakor pa tak zastopnik, o katerem se ne ve, ali je trgovski, diplomatski ali politični, pa hoče sklepati diplomatske posle kot kak redni odposlanec. Za fašistovsko vlado ni nobene težkoče, da ne bi mogla priznati ruske republike »de iure«. Problem treba položiti na čisto, in Mussolini pristavlja, da bi se zdel reči, na brutalno narodno korist: ali je v prid Italiji, njemu gospodarsko, njeni ekspanziji priznanje ruske republike »de iure«? On sam je odgovoril: da! Poslanska zbornica mu je pritrdila.

Veliko pridržila so imeli oni, ki so bili preganjeni in zasramovani zaradi Rusije. Socijalisti in komunisti so nastopali v zbornici povsem pogumno in povdarjali so, da zdaj vidijo vsi, da Ru-

sija ni tako strašna, kakor so jo slikali fašisti. Lazari je s ponosom povedal, da je osebni prijatelj Trockega in Ljeninga, katera želita urediti odnose med Rusijo in Italijo, in svoj govor je zaključil z avguracijo, da naj se z Vzhoda po vsej Evropi razširi luč civilizacije in napredka.

Tako je prišla Italija za Jugoslavijo, Češkoslovaško, Poljsko in Stike tudi z Rusijo. Iz teh prvotnih stikov se razvijejo lahko sčasom povoljne pogodbe in zveze, vplivajoče na gospodarsko, politično in kulturno življenje Slovanov in Italijanov v bodočnosti. Italijanom stopajo vedno bolj v ospredje Slovani, in kadar se v Italiji govori o Slovanih, pomeni to življenje. Jugoslovenci, Čehoslovenci, Rusi, to so slovanski rodovi, pri katerih si išče Italija vedno očitnejše svoje prosperanje. Z ohranjenosti Spanio si Italija ne bo pomagala, in k italijansko - španskemu prijateljstvu se je že oglasil Hughes iz Washingtona, rekoč, da naj v Madridu in Rimu nikar ne mislijo na ingerenco napram latinski Ameriki, ker je, kot miru nasprotujoča, nedopustna. V družbi s Slovani je živahno gibanje, mereče na nove čase! Kako so Čehoslovaci oživili Trst! Trgovska pogodba z Rusi utegne znatno pripomoči italijanskemu gospodarstvu, da se spravi v ravnovesje. To čuti Mussolini, zato pa je k dogovoru tako precizno izrekel svoj »si«.

Na vse to pa prihajamo s svojim vprašanjem iz meseca junija, ali bo vodila Italija še nadalje protislovansko politiko?

Ta Italiji škodujoča politika izvira iz primorskega irredentizma ter se razteza preko Julijske Krajine na Jugoslavijo, preko Madžarske se naprepa tudi proti Čehoslovaški, in boljševiško gibanje v Italiji je rodilo sovraštvo do Rusije. To sovraštvo sedaj ponehne v odvaria se novo obzorje v presojanju slovanskega vzhoda.

Ali ni tudi zadnji čas za spoznanje in razsedno tolmachenje jugoslovenskega sosedstva? Saj ne maramo nikakega prijateljstva. Svojo »amicizio« naj vržejo Italijani v morje, da utone, ker nima nobene vrednosti, zadovoljujemo se z »brutalno koristjo«. In kaj velja ta brutalna korist Italiji? Pač le to, da naj se temeljito preokrene v svoji politiki napram v splošni veljavi naraščajočemu in kvišku kipečemu Slovanstvu, ki bo po uvrstitvi svojih notranjih zvezah velikanski odločujoči činitelj v vzhodni in balkanski Evropi!

Ta nasvet pošiljamo Mussoliniju po njegovem govoru k ruski trgovski pogodbi.

Rešimo sokolski Tabor!

Kornel Makuszyński:

Žena s srcem.

(Dalje).

In kot bi ne vedel, kaj dela, jo je prijel za roko in jo peljal k otomani. Sediva.
 »Bojim se, zopet boste začeli...«
 »Bog varuj...«
 »Častno besedo?«
 »Častna beseda.«
 Sedla sta. Nehote mu je sedla na roko. Slikar toliko da se ni onesvestil, toda kmalu se je zopet pomiril, ko je videl, da ona tega noče opaziti. Ni se ravno branil osvobodite roke.
 »Hm, je mislil slikar, čudno, da ne opazi tega.«
 Ona je zrla blaženo v kot. Obraz ji je gorel, oči so se svetile.
 Tišina, nato žena:
 »Vam je dobro?«
 »Kot v raju.«
 In namignil je nekako veselo. Bilo mu je vseeno. Da bi ga povlekli s štirimi volmi, bi se ne premaknil. Vzemirila ga je že sama misel.
 »Me boste kmalu odslovili?«

»Jaz vas?«
 »Naravno, ker morda že predolgo sedim.«
 »Onc, le sedite, če vam je dobro. Toda mirno... Strašno simpatični ste.«
 Slikar je zardel.
 »Morebiti.«
 »Da. Malo nasilni ste, sicer pa jako dobri. Vam ni vroče?«
 »Malo.«
 »Tedad se lahko... uh, kako sram me je...«
 »Le povejte, poslušal bom.«
 »Ali ne boste mislili nič slabega?«
 »Prisegam, da ne.«
 »Tedad bi lahko... odpeli ovratnik...«
 »Ako dovolite...«
 In kolikor mogoče hitro je začel z levo roko odpenjati ovratnik, ker desna se ni hotela premakniti iz svojega položaja, ki je bil prav res težak, ker žena je bila prav dobro razvita.
 »Tako, milostljiva!«
 »Vam je sedaj bolje?«
 »Se razume.«
 Malo se je ženiral, skoro bolj kot ona. Treba je bilo nekaj izpregovoriti.
 »Ste vedno tako sami?«

Telefonska in brzojavna poročila Narodna skupščina.

Czekonitseva afera. — Zaupnica ministru pravde.

Posl. Dragutin Pečić (dem.) je navajal nekatera pravna zanimiva dejstva, kako je bila kupčija izvršena in kako pogodba sestavljena. Kritiziral je postopanje družbe pri sestavi pogodbe, ker ni točno navedeno število oralo prodanega posestva. Ne ve, koliko zemlje je bilo prodane. Navaja tudi okolnost, da je kupnina zelo nizka. Po njegovem računu bo morala družba samo na prenosnih in drugih takсах plačati okoli 36.000.000 dinarjev. Ta znesek pa daleko ne odgovarja naznačeni kupnini. Kritizira ministrov postopanje, ki je znan kot vester in izborn pravnik. Postopanje ministra pravde ni v skladu z zakonom ter ga je kršil. V smislu ustave pa ima minister pri izvrševanju svojih poslov odgovarjati skupščini.

— Beograd, 6. decembra. (Izv.) Narodna skupščina je na večerajšnji popoldanski seji nadaljevala debato o dvignjenju sekvestra nad posestvom Czekonitsa.

Posl. dr. Šečerov (dem.) je najprej konstatiral, da minister pravde ni s svojim aktom samo dvignil sekvestra, temveč tudi odobrilo kupno pogodbo Czekonits - angleško-francoska družba »The Zsombolija etape limited« ter tako odzdril izročitev posestvih družbi v last. Iz državnih in nacionalnih interesov to ni bilo dovoljeno. Člani angleško-francoske družbe so prišli v Jugoslavijo, da bi posestvo dobro prodali. Še enkrat naglašala, da vrednost prodanega kompleksa daleč presega znesek 3.200.000 Din in da znaša nad pol milijarde. Za odobritev kupne pogodbe bi bilo potrebno soglasno odobrenje ministra za agrarno reformo, ministra vojne in mornarice in ministra notranjih del. Govornik je dalje navajal razne utemeljene pritožbe prebivalstva proti šikaniranju od strani družbe. Končno je predlagal, da zbornica preide na dnevni red, če ministri pravde izrecno izjavi, da prekliče dvig sekvestra. Za drug slučaj predlaga izvolitev 12 članske anketne komisije, ki ima preiskati in ugotoviti kršitve zakona na strani ministra pravde, razloge, zakaj je bil sekvester dvignjen in dalje tudi druge slučaje dvignjenja sekvestrov.

Posl. dr. Laza Marković (rad.) je kratko odgovarjal dr. Šečerovu glede niemu očitane postopanja pri sekvestrih za časa, ko je on vodil ministrstvo pravde.

Posl. Ivan Klek (kler.) je izjavil, da mora obsojati postopanje ministrstva pravde pri sekvestrih. Navedel je razne pritožbe prekmurskega prebivalstva, kako je bila med nje zemlja razdeljena in kako so bili dvignjeni sekvestri nad veleposestvi madžarskih grofov Zichy.

Szecheny in drugih. Pri sekvestrih je bilo mnogo zlorab.

Posl. Nedeljko Divac (soc.) je porabil priliko, da je razvil v daljšem govoru postanek in nadaljni razvoj gibanja za agrarno reformo. Podjarmljenim narodom, ki so bili pod Avstroogrsko tudi gospodarsko zasluženi, je prišel ob osvobođenju dan politične svobode. Gospodarsko pa ti narodi še do danes niso svobodni, čeprav so jim meščanske stranke in vlade takoj po prevratu obljubovale v raznih proklamacijah izvedbo agrarne reforme, naglašujoč, da bodi lastnik zemlje oni, ki jo sam obdeluje. Ostro je grajal dosedanje agrarno politiko vlade. Vse stranke, ki pridejo do vlade, pozabijo na reformo, in jo zavlačujejo. Navajal je pisni odgovor ministra za agrarno reformo na njega, v katerem omenja, da še ni čul o »dvignjenju sekvestra nad posestvom Czekonitsa«.

Minister pravde dr. Ninko Perić je ponovno zavračal razne očitke predgovornikov, izjavljajoč načelno, da se morajo enkrat dvigniti glasom sklenjenih mirovnih pogodb vsi odredeni sekvestri nad veleposestvi.

Govorili so še posl. dr. Grgin (rad.), ki je odgovarjal interpellant (posl. Vujčić (zemljorad.), ki je kritiziral postopanje državnih oblasti pri razdelitvi zemlje v Banatu in posl. Kapetanović o sekvestrih v Bosni in Hercegovini.

Posl. dr. Krizman (dem.) je navajal razne slučaje o dvignjenih sekvestrih ter predlagal, da zbornica preide na dnevni red in da izvoli posebno anketo za preiskavo afere Czekonits oziroma drugih slučajev.

Minister za agrarno reformo dr. Simonović je omenil, da je bilo sporno veleposestvo razdeljeno med koloniste ter da je grofu Czekonits ostalo samo 518 ačarov.

Posl. dr. Šečerov (dem.) se ni v zaključnem govoru zadovoljil z izjavo ministrstva pravde, ugotavljajoč obenem, da nista na ugotavljanje obala poasnil niti minister vojne in mornarice, niti minister za agrarno reformo.

Posl. dr. Subotić (rad.) je predlagal, da zbornica preide na dnevni red. Zbornica je izrazila tako zaupno ministru pravde dr. Ninku Periću. Prihodnja seja je določena za petek ob 9. dopoldne.

VREMENSKO POROČILO.

— Dunaj 5. dec. Uradna vremenska napoved za 6. dec. Spremenljivo, oblačno, mestoma zjutraj megla, toplo. Pričakovati je, da se bo vreme za nekaj časa zboljšalo.

Delna vladna kriza.

Demisija ministra javnih del.

— Beograd, 6. decembra. (Izv.) G. Uzunović je večeraj popoldne podal ministrskemu predsedniku g. Pašku pismono demisijo na svoje mesto kot ministra javnih del. Svoj sklep minister kratko motivira z dejstvom, da je bila njegova na ponedeljkovi seji podana izjava o nujnosti zakonskega predloga posl. Sušnika in tov. glede povodni v Sloveniji desavuirana s poznejšo izjavo ministra prosvete Marka Trifunovića, ki je priznal nujnost zakona v gotovi stilizirani obliki. Demisija je bila znana parlamentu šele začetkom večerajšnje popoldanske seje ter je v opozicijskih krogih vzbudila veliko senzacijo in pozornost. V teh krogih so razširjene tudi vesti o delni vladni krizi, ki se pa še ne morejo popolnoma kontrolirati. Pravno, da je tudi stalniš ministrstva pravde omanja.

— Beograd, 6. decembra. (Izv.) Ministrski predsednik g. Pašić demisije ministra javnih del g. Uzunovića ni vzel na znanje. V radikalnem klubu večina poslancev izjavlja, da minister Uzunović še nadalje ostane na svojem mestu.

V vseh političnih in parlamentarnih krogih živahno razpravljajo o izidu debate glede Czekonitseve afere. Vladna večina izjavlja svoje zaupanje ministru pravde, konstatira, da je bil ministrov zagovor dober utemeljen in stvaren, izognil pa se je nekaterim vstvarnim detailom, kar je napravilo tudi na radikalno delno slab utip. Radikalni izjavljajo, da bo vlada znala najti pota, da spravi zadevo sekvestra nad posestvom grofa Czekonitsa na primerne način z dnevnega reda. Dvignjenje sekvestra imata odobriti tudi vojni in agrarni minister in na teh mestih se popravi pogreška ministra pravde. Beogradsko objektivna javnost pa nikakor ne prikriva, da je za to afero stala visoka vplivna oseba, katere vpliv gre nad člani vlade.

Revizija uradniške razvrstitve.

Predlogi Udruženja sodnikov.

— Beograd, 6. decembra. (Izv.) Pred plenarno sejo zbornice je bila za večeraj ob 9. dopoldne napovedana seja posebnega parlamentarnega odbora, ki ima proučiti revizijo uradniške razvrstitve uradnih. Odbor se je na večerajšnji seji konstituiral. Za odboroškega predsednika je izvoljen posl. dr. Božo Marković (rad.), za podpredsednika Velja Popović (dem.) in za tajnika posl. Marko Petrović (rad.).

Glavni tajnik Udruženja sodnikov g. Gjorgjević je izročil predsedstvu odbora spomenik slovenskih, bosanskih in dalmatinskih sodnikov. Spomenica navaja točne zahteve sodnikov glede spremembe k uredbi o razvrstitvi uradnikov in sodnikov, osobito zahteva

»Kdo vam je rekel to?«

»Ne vem, ampak slišala sem.«
 »Ni tako.«
 »Nato gre, žena pa toči solze.«
 Slikar je bil obupan.
 »Tako delajo pesniki, milostljiva, toda slikarji nikdar.«
 »Hotela bi, da je tako.«
 »Da, tako je. Jaz na primer imam prijatelja slikarja, ki je pol leta ljubil eno žensko.«
 »Oh, ravno pol leta!«
 Duša je zopet spomnila slikarja, da popravi napako.
 »Ker dalj je ni mogel. Umrl je siromak.«
 Strašno mu je bilo vroče. Stiskal je noge in si grizel ustnice. Nato se je nagnil k nji in pogledal od zgoraj v izresek spalne obleke.
 Žena se je naslonila nanj z vso svojo težino in sedela kot onesveščena. Ker pa je bil slikar še v posesti svoje druge roke, je šel z njo drzno v ono okolico, ki pomenja za slabotne otročičke obljubljeno deželo, po kateri se cedi mleko in med. Začutil je pod roko razburjenje prsi. On tega po čudežnem naključju zopet ni opazila.

Zamižala je in spustila glavo nazaj.

»Kaj delate... Kaj delate...«
 Slikar ni smatral za potrebno, da bi odgovarjal na retorično vprašanje, na katero je jasen odgovor. Zdelo se je, da se je skušala braniti, toda slikar je bil močan človek. Kri je zaigrala po njem kot vojaški orkester. Izgubil je oblast nad seboj. Objel jo je krog pasu. Začel jo je poljubljati kot norec in sploh kot častnik. Žena je z vse slabšim glasom šepetala: »Kaj delate, — toda je — ali bi verjeli — skozi na zaprte oči gledala, kaj hoče prav, zaprav delati. In ko se je prepirala, da je slikar popolnoma divji človek, ki se ne more premagati, je zavpila še glasneje: »Vi se boste z menoj poročili... Gospod!... ah...« in spustila se je vsa slaba kot uveli cvet — — —
 In ko je sinil dan, je stopil slikar na cesto zelo utrujen. Bil je kot citrona v kavarni, ki so jo mnogo stiskali. Bil je zaspan in žalosten. Vlekel se je počasi domov in v hipu, ko je stal pred vrati svojega stanovanja, se je udaril z roko po čelu.

apremembo čl. 1 te uredbe. Z ozirom na težki položaj sodnikov predlaga spomenica, da se priznajo sodnikom posebne doklade poleg mesečne plače. Glede doklade predlaga spomenica, da se imajo določiti: sodnemu osebju 1. skupine mesečno 2500 Din, sodnemu osebju 2. skupine 2200 Din, 3. skupine 2000 Din, 4. skupine 1800, 5. skupine 1500, 6. skupine 1200, 7. skupine 1000, 8. skupine 800 in 9. skupine (skupina pripravnikov) 600 Din. — Slična spomenica je bila izročena ministru pravde, ki je včeraj sprejel deputacijo slovenskih, bosanskih in dalmatinskih sodnikov.

ZANIMIV PROCES O ŠPEKULACIJAH S ČEŠKO KRONO.

— Brno, 6. decembra. (Izv.) Pred tiskajšnim kazenskim senatom delnege sodišča se je pričel zanimiv tiskovni proces radi žaljenja časti. Nekateri praški bančni ravnatelji, tako ravnatelj Fuchs, ravnatelj Agrame banke Svoboda, ravnatelj praške Kreditne banke Tuma in uradnik državnega bančnega urada dr. Altmann so vložili tožbo proti lastniku lista »Lidové Noviny« Jaroslavu Stránskému in njegovemu uradniku, ker so jim »Lidové Noviny« očitali, da so izrabili s posebnimi mahinacijami povodoma češkoslovaške mobilizacije proti Madžarski v oktobru leta 1921. finančni položaj države, da so na čistiški borzi povzročili padec češkoslovaške krone in si s tem pridobili milijonske dobičke. Ravnatelji so bili pri teh špekulacijah spoznamo dogovorjeni z uradnikom državnega bančnega urada dr. Altmannom, ki je imel pošiljati dnevno limit krone na čistiško borzo. Kritičnega dne ta limit ni bil poslan. S tem je bila državi povzročena ogromna škoda, špekulacije pa so si pridobili ogromne dobičke.

Obtoženi odgovorni urednik je nastopil dokaz resnice, ki ga je kazenski senat dopustil. Za proces vlada v finančnih in političnih krogih veliko zanimanje. Kot pričča zaslišani senator dr. Adolf Stránský je izjavil, da mu je tedaj finančni minister dr. Rašin izjavil: »Od gotove strani se pripravlja juris na našo krono. Mahinacije izvirajo od neke bančne skupine. Strašno je, da ni neki uradnik državnega bančnega urada na kritičen dan padca krone odposlal v Čurich limita.« — Minister dr. Engliš je kot pričča izpovedal, da je imel uradnik dr. Altmann pri praški banki Fuchs privatni konto za špekulacije, kar ni bilo dovoljeno. Tedanjemu padcu krone je bila kriva gotova bančna skupina. Skupina praških bank je v 30 dneh vrgla na čistiški trg 97 milijonov.

Razprava je določena za teden dni in je vabljenih več uglednih prič iz finančnega in političnega sveta.

Vesti iz Italije.

— Milan, 5. dec. (Izv.) Jugoslovanski kralj Aleksander je na potu v Pariz prišel sem včeraj ob 13.45. V avtomobilu se je s svojim spremstvom peljal po mestu, nakar je ob 15. odpoval.

— Rim, 5. dec. (Izv.) Mussolini je v pogovoru z urednikom lista »Giornale d'Italia« gledel kapitalizma omenil, da se ne nahajamo še v zgodovini, marveč šele v predzgodovini kapitalizma. Obstoječe obsežne in bogate pokrajine kakor Balkan in Rusija, povsem tuje koeфициentom moderne kapitalistične organizacije. »Kadar kapitalizem uveljavlja ogromne možnosti in sposobnosti naše dežele, takrat šele zavzame Italija svoje mesto in dobi svojo lastno fiziognomijo v okviru sil, ki tvorijo svetovno ravnotežje.«

— Rim, 5. dec. (Izv.) Uradni list pri naša dekret, ki določa svoto 200.000 lir odškodnine družini albanskega tolmacha Creverija, ki je bil žrtev janinskega napada na italijansko mislio.

— Rim, 5. dec. (Izv.) V seji kraljevske komisije za ureditev subvencionirane pomorske službe se je imenovala podkomisija, ki gre s posl. Bavellijem v Dalmacijo, da prouči pogoje in potrebo, take službe na Jadranu.

Solidarnost zaveznikov in sporazum z Nemčijo.

— London 5. dec. (Izv.) Ministrskega predsednika Baldwinja so na nekom volilnem shodu vprašali, kakošno stališče zavzema uradna Angleška namram francosko-nemškemu sporu. Na vprašanje da-l lahko zagotovi, da bo storil vse, kar je v njegovih močeh, da prisili Nemčijo k izplačilu reparacij in pomaga Franciji v njenem prizadevanju, je Baldwin odgovoril trdno. Menim, je dejal, da se mi je posrečilo znova vpostaviti povolno slogo in priateljstvo med Anglijo in Francijo.

— Pariz, 5. dec. Vlado komunikacije o oblažitvi ruhrskih zasedbe in amnestiji ruhrskih obsojencev je vzbudil v javnosti nove nade za zblizanje Francije in Nemčije v reparacijskem problemu. Politični krogi trde, da je ta vladni komunikacija posledica zadnjih razgovorov Polncaréta z britanskim veleposlanikom Grewelom. Pariski tisk označa komunikacijo za važen zgodovinski in diplomatični dokument.

Senator de Juvenal objavlja v »Matin« daljši članek, označujoč izjavo zunanjega ministra kot poročilo o zmaji in ponudbi miru. Francija je s tem dalja razumeti, da je pripravljena na pogajanja. Ugoden je moment za rešitev reparacijskega problema, v kolikor ga lahko rešijo posamezne države. Nemški dolg je ugotovljen z zneskom, ki ne presega 80 milijard zlatih mark, toda z rezervo, da Amerika ne zahteva od zaveznikov plačila dolgov.

VOLITVE V ANGLEŠKI PARLAMENT.

— Pariz, 6. dec. V Londonu je opaziti velike stave na izid angleških volitev. Vodilni politiki računajo, da dobe konservativci okoli 256 mandatov, liberalci 168 in delavska stranka nekaj nad 150, več mandatov tudi neopredeljeni. Na podlagi teh računov bi nobena stranka ne dobila absolutne večine in bi se volitve ponovile po treh mesecih.

MUČEN INCIDENT V BRATISLAVSKEM OBČINSKEM SVETU.

Vsi Čehi sodrga.

— Bratislava 5. dec. (Izv.) Na današnji občinski seji je prišlo do burnih prizorov. Ko se je razpravljalo o podelitvi gradbene koncesije in je obč. svetovalec dr. Rehako govoril v nasprotju s pristajajočimi meščanskimi strank v prilogu temu predlogu, se je na galeriji začel osoren medklic: Kaj uganjate ceremonije, pljunite jim kar naravnost v obraz in stvar bo končana! Na vprašanje župana dr. Okanika kdo kriči, se je oglasil svetovalec Juriga: Jaz sem tu. Doktor ne vržemo ven Čehov, ne bo reda v tem mestu. Sodrga, vsi Čehi so sodrga! Župan je bil prisiljen izprazniti galerijo. Juriga je znan kot ekscentričen človek in je bil menda celo nekoliko vinjen. Nad njegovim nastopom so se zgražali vsi svetovalci.

PEORGANIZACIJA NAŠE POMORSKE PAROPLOVBE. Subvencije vlade brodariskim družbam.

— Beograd, 5. decembra. (Izv.) V prometnem ministristvu že več dni trajajoča konferenca med zastopniki raznih paroplovnih društev in vlado je danes nadaljevala razpravo o načrtu zakona glede organizacije pomorske paroplovbe. Konference se udeležuje tudi zastopnik »Oceanije«, družbe, ki prenese svoj sedež iz Trsta v Beograd. Konferenca je v glavnem odobrila nekatera določila zakona. Po tem zakonu se vlada obvezuje dovoliti raznim domačim brodariskim družbam denarno subvencijo za organizacijo pomorske plovbe in za zgradbo novih trgovskih ladij. V Kraljevici in Kotoru se imajo modernizirati ladjedelnice, da bo mo goče popravljati ladje vsakega tipa. Na račun reparacij se imajo iz Nemčije naročiti moderni dokli. Ladjedelnice se pa bodo na drugi strani obvezale prevzemati brezplačno popravila naših vojnih ladij. Brodarska društva bodo pri naročilih surov in izozemstva uživala gotove olajšave, tako carine prosti uvoz in znižanje cen premožu v domačih državnih rudnikih.

Politične vesti.

— Proroške besede. »Zveza delovnega ljudstva« je kratko rečeno zveza žuljavih rok. Vanjo spadajo vsi, ki si služijo s poštenim delom svoj kruh: delavec, uradnik in obrtnik, sploh vsakdo, kdor produktivno ali sicer socialno koristno dela. Kdor ne dela, kdor samo lenari, kdor samo gleda, kako bi bližnjika ogoljufal ter se z njegovim delom in imetjem okoristil, zanj seveda ni mesta v »Zvezi delovnega ljudstva«. (Iz govora poslanca dr. Gosarja na shodu v Unione dne 27. oktobra 1922.) Te besede smo citirali, da bo javnost lažje razumela, zakaj je razpadla »Zveza delovnega ljudstva« ali klerikalno-komunistična večina v ljubljanskem občinskem svetu. Zanimivo je tudi, kako je sploh prišlo do te čudovite mesalianse. Na to vprašanje odgovarja dr. Gosar v istem govoru tako-le: Če kapitalist, kadar gre za njegove koristi, ne vprašuje ne po verskih in ne po političnih ali socialnih nazorih, marveč se svobodno zveže s tistim, s komur mu to najbolj kaže, tedaj tudi pri delovnih slojih ne smemo biti preveč tankovestni, zlasti ne tam, kjer to ni niti najmanj utemeljeno. Kar velja za kapitaliste, naj velja tudi za delovno ljudstvo. Vsak političen analfabet lahko uvidi, da je bila sloviata zveza že spočetka obsojena na smrt. Če spadajo vanjo vsi, ki si služijo s poštenim delom svoj kruh, če je to zveza žuljavih rok, tedaj je absurdna misel, da bi dolgo sedeli v nji ljudje, ki si niti s poštenim delom ne služijo kruha. Še manj pa imajo žuljave roke. Klerikalci kot nosilci izrazito kapitalistične ideje in predstavitelji težkega cerkvenega in drugega kapitala, so morali prej ali slej postati v tej zvezi nemogoči. Kje pa so med nami žuljave roke? V cerkvah in samostanih, kjer vlada popolno brezdelje, v klerikalnih gospodarskih ustanovah in denarnih zavodih, kjer se ta gospoda dosledno izkorišča s tujim delom in imetjem, bi pač zaman iskali žuljavih rok. Zato je bil razpad logična posledica napačnih premis. Tisti, ki so izstopili iz »Zveze delovnega ljudstva«, so pač storili ta korak v popolni zavesti, da se ločijo od slučajnih zaveznikov, ki na noben način ne spadajo v politično kombinacijo. Današnji »Slovenec« tarna ob mrtvaškem odru moža, ki je pomagal klerikalcem do stolčkov v občinskem svetu. Krokodilove solze pa mu ne bodo nič pomagale. Tudi z namigavanjem, da se je dr. Lemeževa skupina prodala demokratom, ne bodo klerikalci izbrisali svoje blamaže. Resnica je samo

ena: Zveza delovnega ljudstva so zapustili tisti, ki po svojem socialnem položaju in politični doslednosti spadajo vanjo, vse drugo, kar je ostalo v nji, je skozl in skozl kapitalistično in samo vara nezavedno delavstvo. Ladija, ki so jo sestali klerikalni tesarji s pomočjo zapeljivega ljubljanskega občinstva, se potaplja in podgane so že začele bežati. Razumemo strah gospodov okoli »Slovenca«, ki se boje vsake misli o razpustu občinskega sveta, kajti pri prihodnjih volitvah jim bo za vedno — čujta, za vedno — odklenkalo.

— »Radikal«, glasilo Stefanovičeve skupine radikalne stranke, je jel zopet izhajati. Tiska se v Hrovatinovi tiskarni v Ljubljani. V svoji najnovejši številki napada »Radikal« radikalni akcijski odbor dr. Azmana in »Jadransko banko«, očita jo tem faktorjem, da so upropastili radikalno gibanje v Sloveniji.

— »Slovenec« v svarilo. Pod tem naslovom prinaša beogradska »Samouprava« politično beležko, v kateri ugotavlja, da »Slovenec« zadnje dni umirjeneje piše. »Ako bi pa »Slovenec« v bodoče nazival našo kraljevino »velikoserbsko despotijo, ki ogroža kulturo, red in mir v celni Evropi in ki jo je treba v interesu človečanstva uničiti«, — kot je storil »Slovenec« v članku z dne 22. nov., naj se potem ne čudi, da bodo njegva in tovarišja za tak greh in zločin na državi zadele potrebne posledice.« — To je prav energičen migljaj za klerikalno glasilo, da se naj moderira v svojih izpadih, ker bi mu sicer valda. ako bi se ji zdelo potrebno, tudi zamašila prešerna — usta, kakor je to storila na primer s splitskim »Narodom«. Zdi se, da je »Slovenec« ta migljaj s kolom razumel, ker je zadnje dni postal »kakor jagne krotake«. Kakor smo informirani, je tudi klerikalni klub iz Beograda zaklical »Slovenčevemu« uredništvu svoj odločen »Quos ego«!

— Prepoved splitskega »Naroda«. Oblasti so prepovedale nadaljnje izhajanje splitskega »Naroda«, ker je v zadnjem času sistematično ščuval proti državi in njenemu edinstvu.

— Veliki župan dr. Ploj v Beogradu. Član naše delegacije v glavni reparacijski komisiji in mariborski veliki župan dr. Miroslav Ploj je v torek z orientekspresom prispel iz Pariza v Beograd. Dr. Ploj je sprejel minister notranjih zadev Vujičić, s katerim je dalj časa razgovarjal o političnih prilikah v Sloveniji. Vprašanje prevzema funkcij kot veliki župan še ni odločeno, ker zahteva finančni minister, da ostane dr. Ploj še nadalje v reparacijski komisiji.

Gospodarstvo.

Obtok novčanic in deflacijska politika v Italiji.

V Rimu izhajajoči list »Agenzia Economica finanziaria« piše: »Obtok novčanic »Banca d'Italia« je znašal 31. oktobra 1923 lir 12.975.313.100, v primeri z 31. oktobrom 1922 lir 1.095.486.900 manj. Obtok po računih trgovine je znašal 31. oktobra 1923 lir 7.136.217.768. Kakor se vidi, obtežuje skoraj vsa korist iz zmanjšanja obtoka trgovino. Ako se vpoštevata te številke abstraktno in če se pomisli, da je oktobra 1920 obtok »Banca d'Italia« dosegal 15.227 milijonov, moramo se oddahneti z zadovoljstvom: ter nas mora navdajati z veseljem finančna politika komendatorja Stringherja (generalnega ravnavalca banke).

— Op. uredn., ki je umel skriti obtok novčanic v treh letih za okoli 2350 milijonov lir. Če pa posmatramo praktične rezultate deflacije, ne verujemo, da odgovarjajo pričakovanju. Dolar, tipičen novc, je notral oktobra 1922 kvečjemu 23.97. In to stoji še vedno nad 23. Malenkosten uspeh torej, kar se tiče tečaja. Nasproti pa imamo statistike, ki oznanjajo še vedno skrajno visoko število tečajev (konkursov). Po izjavah bankirjev, velikih in malih, vemo, da radi nadaljevanega omejevanja kreditov od strani emisijevskih zavodov (v Italiji so trije emisijevski zavodi: Banca d'Italia, Banca di Napoli in Banca di Sicilia). — Op. ur.) so morale manjše banke od svoj strani omejiti diskont svojih klienteli ter je to mnogokrat imelo za posledico stečaj podjetij, katera niso zaslužila takega ravnanja. — Finančni minister Dr. Stefani je teoretičnega naziranja, da stečaj prinaša popolno ozdravljenje narodnega gospodarstva. — Deloma je to res. Kadar stečaj zadene trila podjetja, ni nič slabega. Ali kadar padajo podjetja, ki bi lahko živel, ako bi imela zadosten kredit, nastopijo izgube, katere škodujejo ter ne koristijo tramo za nevarno deo teoretičn in njezov splošnemu gospodarstvu. Radi tega smatramo za nevarno deflacijsko politiko, ako se ista izvaja samo na breme obtoka v trgovske svrha. Plodnosa deflacijska politika, tako glede tečajev, kakor glede splošnega gospodarstva bi pač bila ona, ki bi v kratkem času zmanjšala na najnižje število obtok novčanic, izdanih za račun države. Ali žalibo, ta postavka je skoraj nedotakljiva. Razmere državnih blagin niso take, da bi se moglo vrniti »Banci d'Italia« kako milijardo. Vseled tega ne bi se smelo po mnenju mnogih omejevanje obtoka novčanic. Obtok novčanic, ki predstavlja zdravo trgovino in industrijo — je zlato.

Prinašamo gornje zanimive podatke in izvajanja. Kakor vidimo, soglašajo v polni meri z izjavami našega sotrudnika dr. Gregorina o vprašanju kreditne politike naše »Narodne banke«.

★ ★ ★

— »Novosadski« blagovna borza, 5. decembra. Na produktivni borzi notraljo: pšenica baška, 78-79 kg, 3-4%, 6 var., 226.50; ječmen baški, 65 kg, dupl kasa, 4 var., 245. oves baški, 2 var., 215, baški. Beograd. dupl. kasa, 2 var., 240; koruza, baška, 4 var., 215-217, za marec-april, dupl. kasa, 15 var., 250-255, za marec-april, 100% ka-

sa, 2 var., 212.50, za januar-februar, 1 var., 220; stara, 10-12%, 2 var., 212.50, za januar-februar 1 var., 220, stara 10-12%, 2 v. 200, sremska, 2 var., 230, moka baza »0« 1 var., 525, otrobi v juta-vrečah 1 var., 130. — Tendence čvrsta.

— Živiljski sejem v Ljubljani. Včeraj v sredo 5. t. m. je bilo pripeljanih na sejem 296 konj, 100 volov, 83 krav, 6 telet in 67 prašičev. Voli I. vrste so se plačevali po Din 24.25, II. vrste 13, III. vrste 11. Kupčila na sejmu je bila zelo živahna, zlasti se je kupovalo govedo, med tem ko za konje ni bilo zanimanja in ne kupcev.

— Tedenski živiljski sejem v Zagrebu, 5. decembra. Živiljski sejem je bil danes slab. Dagon in dovoz je bil minimalen. bilo pa je dosti sena. Promet se je slabo razvijal. Svinje so se kupovale za Slovenijo, goveja živina pa za Češkoslovaško in Trst. Cene za kg žive vage v Din so notirale: rogata živina: voli I. 13.50-14, II. 11.50-12.50, bosanski 10-12; krave II. 10.50-11.50, teleta I. 22.50-23.75, II. 21.25 do 22, svinje I. domače 24-24.50, sremske 27, II. 21.50-22.50, Krma za mto: seno 87.50 do 105, otava 115-125, detelja 137.50-150, slama 100, Drva, cepljena, na vozu (2 m³) 350-450.

— Polom tržaške banke »Credito Generale«. Že dalje časa se je nahajala banka »Credito Generale« v ulici Mazzini v finančnih stiskah in čestokrat ni mogla postreči strankam, ki so hotele dvigniti denar. Sedaj je upravniki svet sklenili, da predložijo sodišču knjige in ponudi poravnava na podlagi 20%. Za komisaria je imenovan dr. Paolina. Pasive banke znašajo okoli 3 milijonov lir.

— Tržne cene v Celju. Govedina: v mesnicah I. 25, II. 22, na stojnicah I. 22.50, II. 17.50, Teletina I. 35, II. 30, Svinjina I. 35, II. 30, Slanina I. 43, II. 40, mast domača 44, ameriška 39, šunka 55, Divji zajec 60, srna 25, Mleko 3.75, eno jajce 2.50, Kristalni sladkor 20, v kockah 22, riž 8.50-11, namizno olje 32, bučno 40, Mleviski izdelki: moka »00« 6, »0« 6, »2« 5.70, »4« 5.30 Cene so večinoma stalne tudi pri drugih potrebščinah.

— »Textiliana« (tvornica sukna d. d. Kočevje). V nedeljo 25. nov. t. se je vršil ustanovni občni zbor »Textiliane« tvornice sukna, d. d. v Kočevju. Družba, ki ima Din 6.000.000 akcijskega kapitala, je ustanovljena z namenom, da prevzame tvornico Istomenovane tvrde, do sedaj komanditne družbe. Pri novi družbi je udeležen tudi češkoslovaški kapital. V prvi upravni svet nove družbe so bili izvoljeni g. A. Kafjež, Industrialec v Kočevju, Jan G. Kern, solastnik češkoslovaške tvrde En Kerna sinovi, Jihlava, Avg. Praprotnik, podpredsednik Slovenske banke, Richard Skubeč, ravnatelj Trboveljske prem. družbe in Ljubljani, Jos. Röhrl, trgovec in predsednik Mesine hranilnice kočevske v Kočevju. A. Kafjež, jun. iz Kočevja ter nadalje Adolf Hirsch, generalni ravnatelj Kernovih tekstilnih podjetij, Josip Morgenstern in V. baron Cavallar, prokurista imenovanih podjetij. V nadzorstvo so bili izvoljeni gosp. Rud. Gulič, ravnatelj in Jos. Ilc, prokurist oboj od Merkantiline banke v Kočevju ter Ant. Skubeč kot namestnik. Z ustanovitvijo delniške družbe se je tvornica povečala na štirikratno dosedanjega obsega. Ima 3 selfaktorije po 480 vreten, 24 statev in kompletno pralnico volne, naprave za barvanje in apreturo. Pogon se vrši s parnim strojem od 200 HP. Letno bo sedaj tvornica izdelala 100.000 m sukna pri osem urnem obratu. Predeluje se izključno samo volna, ki se je nakupuje v južnih krajih naše države, ki se je prej ali izvažala ali pa predelovala po raznih madžarskih in drugih tvornicah. Izdeluje se modno sukno, loden ter blago za vojaške in državne oblačilnice. Textiliana, tvornica sukna d. d. v Kočevju bo zaposlovala nad 120 delavcev.

Prosveta.

Repertoire Narodnega gledališča v Ljubljani.

DRAMA.

Začetek ob 8. uri zvečer.

Četrtek 6. dec.: Smrt majke Jugovite.

Red A.

Petek 7. dec.: Kar hočete. Red D.

Sobota 8. dec.: Danes bomo tili. Izven.

Nedelja 9. dec. ob 3. pop.: Kar hočete.

Ljudska predstava. Ob 8. zv. Osmo žena. Izven.

Ponedeljek 10. dec.: Osmo žena. Red B.

★ ★ ★

OPERA.

Začetek ob pol 8. uri.

Četrtek 6. dec.: ob 4 popoldne Janko in Metka, mlad. predstava.

Petek 7. dec.: Gospodsvetski sen. Red B.

Sobota 8. dec.: Mignon. Ljudska predstava.

Nedelja 9. dec.: Gospodsvetski sen. Izven.

Ponedeljek 10. dec.: Zaprt.

★ ★ ★

— Jiraskova »Lucerna« v Beogradu. V beogradskem narodnem gledališču so češkoslovaški igralci amaterji v teh dneh s uspehom igrali Jiraskovo »Lucerno«. — Predstavo je priredil Savez žena SHS v humane namene in sicer pod protektoratom češkoslovaškega poslanika Jana Sebe in generalnega konzula. Predstava je siljano uspešna. Prisostvovali so člani vlade, diplomatski zbor, gledališče je bilo do zadnjega kotička razprodano. Tudi moralen in finančni uspeh je siljen.

— Mladinska predstava v opernem gledališču. Danes popoldne se poje v operi prvič v letošnji sezoni pravilna opera »Janko in Metka«. Opera je na novo zrežiral režiser Pavel Debevec. Dirigira jo kapelnik Jeraj Vloga Metke poje gđ. Kornejakova, Jankota pa gđ. Saxova, metlarja Petra dr. Rigo, njegovo ženo ga. Smolevska, večja Mirustalka je gđ. Kattnerova, škrt Peskovnik ga. Matačičeva in škrt Rosnik ga. Oajeva. Začetek opere točno ob 4. popoldne. Cene znižane — ljudske. V petek je prva repriza opere »Gospodsvetski sen.« ki je dosegla pri gra-

mtori absoluten uspeh. Predstava se vrši za red B.

— Predavanje o potrebi kulturnega proučavanja našega naroda. Ljubljansko učiteljsko društvo priredi v soboto, 8. dec. ob 10. dop. v risalnici tukajšne realne šole zasnovo predavanja. Predava g. univ. profesor dr. N. Ko Radošič o temi: O potrebi kulturnega proučavanja Slovenca. Predavanje bo strogo strokovno in znanstveno in ima predvsem namen, seznaniti inteligenco s stremiljenji naših znanstvenikov geografov in zgodovinarjev na polju proučavanja Slovenije s posebnim ozidrom na nje geografski, kulturni in gospodarski pomen. Predavanje je namenjeno širšim inteligentnim krogom. Predvsem vabi odbor ljubljanskega učiteljskega društva stanovalce v tovaršice, dalje g. profesorje vseh srednjih in sorodnih šol, posebno mlajše gospode, g. akademike in učiteljske, da se predavanju sigurno udeležijo.

— Geografsko društvo na ljubljanski univerzi priredi v četrtek 6. t. m. ob 17. zvečer v dvorani štev. 77. mesečno predavanje g. seniora prof. dr. Šarabona: O modernem svetovnem prometu. Vsi gg. seniorji in tisti, ki se zanimajo za geografijo, iskreno vabljeni!

Glasbeni vestnik.

— Koncert Julija Betetta v Zagrebu. O koncertu g. Julija Betetta v Zagrebu dne 4. decembra prinašajo zagrebški listi zelo simpatične ocene. Tako poroča »Riječ«: Že pri svojem prvem koncertu v pretekli letu je lahko oporni pevec Julij Betetta za beležil velik uspeh v Zagrebu. Sinoči koncert je bil samo afirmacija njegove izredne umetnosti. Pri izvajanju večerajnjega programa naglašamo zlasti drugi del, pri katerem je posebno v pesmih Fuchsa in Hermannu dosegel velik uspeh. Prvi del razporeda mu ni bil primeren, posebno Brahmsova »Vier ernste Gesänge«, ker se je s svojim temperamentom oddaljil od stila prorokovih pesmi. Po burnem odobravanju publike je dodal še Čajkovskega »Serenado«. Klavirsko spremljevanje je ugodno absolviral g. Krauth. Tudi ostali listi prinašajo prav ugodna poročila.

— Pevsko društvo »Ljub. Zvon«. V četrtek, dne 6. t. m. točno ob pol sedmih zvečer vaja mčanega zbora. Ootovo vbi ta vael — Odbor.

— Lilemski gostuje v Beogradu. Zagrbsko pevsko društvo »Lisinski« oddotuje v petek v Beograd, kjer priredi v soboto pevski koncert. V Beogradu vlada za nastop »Lisinskega« napeto zanimanje.

Kongres „Orjune“.

V foyeru narodnega gledališča v Splitu se je začel v nedeljo 2. t. m. kongres vseh organizacij jugos. nacionalizma iz vse kraljevine. Kongres je otvoril predsednik direktorija g. dr. Mirko Korolija, ki je v daljšem govoru pozdravil navzoče delegate ter očrtal težak položaj, v katerem se vedno bolj izubijuga jugoslovenska ideja, raste separatizem, strankarstvo, korupcija, dvigajo se strasti, propada vera v dobro, ugled države na zmagi pa pada. V takih žalostnih razmerah se vrši ta kongres, ki bo velikega pomena, ako se s krepko voljo in roko popravilo dosedanje napake in zmote in ako organizacija zavzame svoje pravo mesto. Govornik je naglašal zgodovino in program organizacije in omenjal delo centralnega odbora, ki ga sedaj vzroča v druge roke. Omenil je tudi ovire, ki jih centralni odbor ni mogel odstraniti. Kot glavno oviro je navajal dosedanje zgrešeno taktiko nacionalističnega pokreta. Dočim je program docela kulturn in idealen, priznava govornik odkrito, da taktika ni bila vedno in povsod taka. Pokret bi moral biti dušen in šele v skrajnih slučajih bi si lahko pomagal z neudeševnimi sredstvi. V praksi pa ni bilo tako in zato je treba to taktiko temeljito reducirati in tedaj postane ta organizacija važen faktor v življenju države in naroda. Orjune ne smejo spraviti na krivla pota slični pokreti pri drugih narodih, kajti naš pokret ima čisto drugačne izvore z velikimi lepšimi cilji. Končno je govornik izjavil, da je dal doslej pokretu vse, kar je mogel dati pesnik in sedaj samo želi, da pride vodstvo v roke činiteljev, ki se bavijo samo s političnim življenjem ter ponovlj svojo ostavko, ki jo je podal že pred več meseci. S svojo pesmijo pa bo tudi v bodoče vedno na strani pokreta. Nato so bili prečitani brzojavni pozdravi in izvoljeni razni odbori za detajlirano delo kongresa. Popoldne so delovale sekcije, v ponedeljek pa je kongres nadaljeval svoje delo v dvorani gledališke restavracije.

Predsedstvo je poslalo brzojavne pozdrave Nj. Vol. kralju, vojvodu Stepanoviču, narodni obrani in četniškemu udruženju. Po odobrenih poročilih generalnega tajnika in glavnega blaginika je kongres glasoval za absolutni direktoriju in centralnem odboru. Obema je bila izrečena zahvala za dosedanje delo. Na popoldanskem zborovanju je referiral Niko Bartulović o taktiki, delovanju in odnosa jih Orjune. Nato so referirali prof. Roca o kulturno-prosvetnem delu in agitaciji med narodom. Jevdjevč o disciplini pokreta, dr. Matovšič o tisku in Nanti o finančah. Na predlog Jevdjevč je bil izvoljen za novega predsednika direktorija dr. Ljubo Levušić. Za člana so bili izvoljeni: Niko Bartulović, Jerko Cuić, dr. Mirko Korolija, prof. Ctiro Čičin Jani, dr. Vinko Kstulović in dr. Vlade Matošić. Za člame izvrševalnega odbora v Beogradu so bili izvoljeni: dr. Ivo Mogorović, Miro Radošević in Dobroslov Jevdjevč. Kot delegat Orjune v centralnem odboru narodne obrane bo funktal vojvoda Atanasije Ristić. Po pozdravnem nagovoru novega predsednika je kongres zaključil svoje delo. Zvečer je splitska organizacija priredila za čast delegatom svečan banket.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, dne 6. decembra 1923.

Naše mnenje.

V »Slovenskem Narodu« smo v zadnjem času opetovano naglasili potrebo propagande za pomorsko orijentacijo naše države. Obenem smo že ugotovili, da se množe glasovi za tako orijentacijo tudi po drugih krajih naše države in da je pri tem razveseljivo, da to orijentacijo zahtevajo trgovski in splošnopolični krogi, torej interesi in razlogi, ki niso kakor naši samo idealni in zunanepolični. Danes lahko zabeležimo nov glas v prilogi naše zveze iz samega oficijoznega glasila sedanje vlade, iz »Samouprave«. V uvodniku »Naše mnenje« piše organ sedanje vlade med drugim nastopno:

»Z našim ujedinjenjem je naša kraljevina postala primorska država. Približno šeststo kilometrov morske obale pripada naši državi, vzeo nas s tem s celim svetom. To daje možnost, da izkoristimo te prirodne ugodnosti in da storimo državo še močnejšo in bogatejšo. Naše divne luke, ako izločimo nereseno vprašanje Reke, čakajo v svobodi in edinstvu na novo življenje z vsemi svojimi brati. Ako pogledamo na prometne pravice naše kraljevine, zapazimo, da smo usmerjeni proti srednji Evropi, proti Dunaju in Budapešti, kar nas zavaja v odvisnost od nemške kulture in nemškega gospodarstva. Ako pa pogledamo na geografsko karto naše države in pri tem odmislimo obstoječe prometne zveze, vidimo kol, da bi moralo gospodarsko življenje valovati po raznih progah s središču države k morju. In z morja k središču. Takšen razpored prometnih zvez bi pomenil približanje naše države k morju in oceanom. Izhod v svobodni svet pomorskega svetovnega prometa. Mi smo danes tako močna gospodarska enota, da v gotovem smislu lahko računamo na posebno vlogo v svetovni trgovinski politiki. Mi nismo v gospodarskem življenju neznačajna količina, kakor je bila mala Srbija. Naše gospodarsko obzorje se je primerno razširilo. Temu obzorju pa nudijo naše luke in naše morje zadostna sredstva za izkoriščanje naše celokupne produkcije. Naša država potrebuje, ako se smemo tako izraziti, pomorsko orijentacijo, t. j. politiko, usmerjeno na izkoriščanje našega morja in njegove zveze s kontinentalnim bogastvom države. Smatrali smo za potrebno, napisati te vrstice, da vzbudimo večje zanimanje tudi med širšimi krogi in sicer ne samo za potrebo primorja (kar to bi pomenilo preozki način pojmovanja), marveč za potrebo cele naše države. Našo državo čaka v tem oziru veliko, dobro premišljeno in dobro organizirano delo.«

To so glavne misli tega senzacionalnega članka, ki znova potjujejo našo temeljno prepričanje, da razvoj naše države diktirajo prirodne in gospodarske sile in da na teh silah in ne na politični današnji dekadenci stoni bodoče edinstvo in veličina Jugoslavije.

★ ★ ★

— Pokrajinska vlada ima besedo! Radi sabotaže, izvršene v mestni elektrarni, je pokrajinska vlada odredila strogo preiskavo, ki jo vodi višji policijski nadzornik g. Habec. Gre za pokus sabotaže v treh slučajih. V prvem slučaju bi bili pokvarjeni motorji, v drugem slučaju pa bi eksplodirali parni kotli, kar bi imelo v obeh slučajih za posledico, da bi ostala Ljubljana morda teden dni brez električne luči. Ako smo prav informirani, je dosedanja preiskava že doglajala, da so se v resnici izvršili gori navedeni akti sabotaže, ni pa se moglo še dosedaj izslediti storilcev. Sicer pa naj bo rezultat preiskave takšen ali drugačen, eno je gotovo, da bi bil naravnost zločin, ako bi vlada še nadalje trenila, da bi mestno upravo imele še nadalje v rokah stranke, ki s svojim postopanjem favorizirajo dejanja, kakršna so bila izvršena pri mestni elektrarni. Pričakujemo, da bo vlada razumela, zakaj gre, ter brez odlaganja odredila to, kar edino onemogočuje ponovitev takšnih zločinov, to je razpust občinskega sveta, ki je v tej aferi kompromitiran do kosti! Opozorjamo pokrajinsko vlado na najnovejšo okrognico ministrstva notranjih del, ki ukazuje v takih slučajih uporabo zakona v zaščito države. Nadejamo se, da se bo vlada zavedala svojih dolžnosti in jih tudi izpolnila.

— In vendar gre. Mislimo, da ne bo šlo, pa smo se zmotili. Miha Žužmaža so se ustrašili logike, kapitulirali v svoji polemiki in sedaj molče. Molče tako temeljito, da bi lahko z uspehom proslili za odgovorno mesto v gluho-nemnici. Običajna usoda človeka, ki si domišljine, da je vsak izgovor dober, tudi če ga pes na repu prinese. Naša »žaita« je prima, kar najbolje dokazuje vračanje brez odgovora. Ako pa Miha še niso zadovoljni, jim lahko postrežemo z boljšo kvaliteto. Prihodnjič naročimo kosček takega radikalnega čistilnega sredstva pri očetih trapistih v Rajhenburgu. Sicer pa so Miha kavaleri in sami skrbje, da jih lahko premo brez posebnih stroškov. Samo vazelina bo že

treba, ker imajo precej trdo kožo. Drugače pa pranje zelo lepo uspeva.

— Čudno postopanje davčnih uradov. Pišejo nam: Plačal je nekdo dvakrat pristojbino (takso) od kupljenega zemljišča. Vsakdo bo spoznal, da se mora dati nazaj, kolikor se je preveč sprejelo. Ne tako davčni urad! On mora vprašati višjo oblast, če sme vrniti, kar je dobil brez zaveze plačnika. Pač pa se je spomnil, da je plačnik nekaj davka dolžan in ta davčni dolg si plača davčni urad od preveč plačane takse. Tako vzame plačilo za namen, za katerega plačnik ni nič plačal. Vsega tega pa ne kratkim potem, ampak po zamudnem dopisovanju z višjim uradom.

— Podpora poplavlencem v Sloveniji. Na podlagi uradnih poročil o veliki povodenjski katastrofi v Sloveniji je vlada zvišala prvotno dovoljeno podporo poplavlencem od 1 na 1.500.000 dinarjev. Po poročilih nekaterih beogradskih listov odpotujeta dvanajst z zagrebškimi brzdovlakom v Zagreb in Slovenijo ministra Marko Trifković in Milorad Vujičić. Ministra bi imela že snoči odpotovati, pa sta odhod preložila radi dolgotrajne debate o Czekonitesevi aferi v narodni skupščini. Po poročilu nekaterih zagrebških listov bo dala ministri na licu mesta disponirala z dovoljenim subvencijskim kreditom.

— Prepovedana nemška lista. Zagrebška »Rilec« poroča, da je ministrstvo notranjih del odredilo poštni debet dunajski »Neue Freie Presse« in graški »Tagespost« z utemeljitvijo, da pišeta sovražno proti naši državi. Ne bomo kritizirali te odredbe, eno pa se nam zdi umestno ugotoviti: Citati smo dnevno oba lista, nismo pa v njih pisali niti besede tistega besnega in nebrzdanega sovražstva do naše države, ki ve le iz naših klerikalnih in blokaških novin. — Kakor nam danes naš beogradski dopisnik sporoča, je načelnik oddelka za zaščito države v notranjem ministru g. Lazarevič navedel razloge, zakaj je vlada odzvela na poštne debite graški »Tagespost« in dunajski »Neue Freie Presse«. Prvi radi nekakega napada na osebo kralja Aleksandra in drugi radi pisave proti gospodarskim in političnim interesom naše države.

— Kdaj dobimo slovensko izdajo novega zakona o taksah? Naročnik nam piše: V novici o brezvestnem uradniku pišete, da se za izbrise v zemljiških knjigah mora plačati 25 dinarjev za vsakega. Drugi slovenski dnevnik pa je pisal da 50 Din. Kaj je res? Vlada nas prepriča zasebnim novicam, zakaj pa nam ne izdaje!

— Celjske vesti. Poreta. V petek se bosta zagovarjala pred poroto še Anton Šuntals radi poverbe in Edmund Grünwald ter tovariši radi zlorabe uradne oblasti. — V sredo dopoldne se je pred porotniki zagovarjal Ivan Babič, obtožen hudodelstva postelstva in ropa, doma iz Parčizljeva v Savinski dolini. Dne 15. septembra 1923. zvečer je blizu Braslovca napadel 51 letno Eno Čuk, jo davil, pretepal, vrzel na tla, ter jo posilil. Med tem ji je iztrgal iz bluze tudi dva 10 dinarska bankovca. S svojimi surovimi ravnanjem je prizadejal Eno Čuk težke telesne poškodbe, da je morala iskati zdravniške pomoči v bolnici v Celju. Porotnikom ste bili stavljeni dve vprašanji eno glede postelstva, drugo glede ropa. Glede postelstva so ga potrdili, glede ropa pa zankali. Sodni dvor je nato Babiča obsodil na 5 let težke ječe.

— Popoldne istega dne se je radi uboja zagovarjal Ignac Koprivnic iz Sv. Kunigunde pri Konjicah. Dne 12. novembra je bila večja družba v Stoparjevi krčmi v Oplotnici, kjer je bil ta dan ravno sejem. Proti večeru so se v pijanosti med seboj stekli. V pretepu je Koprivnik z nožem sunil v trebuh 30 letnega posestnika Josipa Kovše ter mu s tem prizadejal take poškodbe, da je Kovše drugi dan vsled istih umrl. Dejanje je obdolženec popolnoma priznal. Obsodbo prinesemo v prihodnji številki. — Mestno gledališče. Danes v petek se predstavlja v našem mestnem gledališču ljubzenska komedija »Prinček« za abonement A. V nedeljo izven. V torek se ponavlja Skoljka. za abonement B. Gostujeta gospe Juvanova in Sarčeva. — Smrtina kosa. V Arclmu pri Vojnku je umrl veleposestnik, stavbi podjetnik in bivši dolgoletni župan občine Skofljavas g. Martin Vrečko.

— Mariborske vesti. Iz občine se soje. Zadnja obč. seja dne 4. tm. je nudila v izrednem vprašanju izredno harmonično celega obč. sveta, kakor je ni bilo že dolgo. Znano je, da ga ni v celotni obč. zastopni obč. svetnika, ki bi ne bil več ali manj glasno odkrit ali škodoljiv in zlohotno kritiziral komunalne politike. Enkrat se je izrekla stvarna in potrebna, drugič zopet škodoljiva in zlohotna strankarska kritika. Tako ali tako, odražalo se je po obč. gospodarstvu. To dejstvo je na svoj način in za specielne namene nemških mogotcev izrazil znani nemirni duh Maribora Julij Glaser. Ni pa tega storil osebno ozi. privatno za svojo osebo in ni se obrnil s svojo pritožbo na pravi naslov, nego v ta namen je izbral svojo funkcijo kot predsednik društva kmetijskih posestnikov ter je v imenu tega društva predložil pokr. upravi občinsko pritožbo, polno obdolžitve glede obč. gospodarstva. Julij Glaser je po poklicu mestni stavbenik in bi radi svojih zmoglosti lahko mnogo koristil splošnim interesom. Toda njegova narava mu ne dopušča delati dobro in se udeleževati s pozitivnim delom. Ko je g. župan v eni zadnjih sej omenil njegovo pritožbo, je obč. svet zahteval, da se zadeva javno obravnava. Temu je župan v zadnji seji ugodil. G. župan je predložil ob tej priliki tudi obširen odgovor na pokr. upravo, v katerem je točko za točko pobijal obdolžitve pritožiteljeva. Župan je bil v svojem po-

jasnlu tako izčrpno temeljit, da je res našel soglasno odobranje celega obč. sveta. Upamo, da se bo z Glaser premislil nadlegovati v bodoče s takimi pritožbami pokrajinsko upravo. — Smrt na železniškem mostu. V torek zvečer se je vračal neki vojak od straže v bolnici čez železniški most. Zadal za njim je prišel vlak, katerega rezev ni slišal. Vlak ga je podrl in mu odrezal obe nogi in desno roko.

— Jacinto Octavio Picon. Dne 19. nov. je umrl v Madridu star 70 let knjižničar kraljeve akademije, član akademije lepih umetnosti podpredsednik muzeja Prado, J. O. Picon. Pokojnik, velik prijatelj francoske književnosti in umetnosti, je bil sam odličen romanopisec. Poslednje čase se je bavil z Velasquezom, a smrt mu je zabranila dovršiti monumentalno delo.

— Splitški »Živote« zopet izhaja. Splitški »Živote« je v torek zopet pričel izhajati.

— Poplave v Črnigori. Po poročilih iz Cetinja je skadersko jezero poplavilo velik del doline Zeta. Tudi reka Bojana je izstopila iz struge in je preplavila vse bližnje vasi. Človeških žrtev ni bilo. Škoda povzročena po poplavih je zelo velika.

— Ob smrti Josipa Stritarja je izrekla »Jugoslovenska akademija znanosti i umetnosti« v Zagrebu po Slovenski Matlici vsemu slovenskemu narodu svoje iskreno sočutje, izjavljajoč da ohrani svojega člana v trajnem spominu.

— Kapitan Carlier v zaporu. Kapitan Raymond Carlier, ki je osumljen umora Švicarja Isellija, je popolnoma zdrav zapustil beogradsko bolnico in je bil prepeljan v mestne zapore.

— Razni vlomi in tatvine. V Podutiku je bilo vlomljeno v ulnjak posestnika Jakoba Ovna. Ukradeni so bili trije panji čebel v vrednosti 1500 Din. Posestniku Stefanu Mikariju iz Slovenije vasi pri Pluku je bila ukraden prešič, vreden 2000 Din. — Na Prevaljah je bilo vlomljeno v tamošnje župno cerkev, iz katere so tatovi odnesli počešeno srebrno monstranco in srebrn kelih. Skupna škoda znaša 19.000 Din. — V Reštanju je bilo vlomljeno pri čevljarju A. Smole. Tatovi so odnesli nekaj čevljarškega orodja v skupni vrednosti 1000 Din.

— Makčevanje radi ljubosumnosti. V Šibeniku je neki Jakob Danterman v javni hiši zabodel s škarjami 22 letno prostitutko Jelko Špadina. Ko jo je ubil je začel poleg nje plakati. Na policiji je izjavil, da je izvršil čin iz osvete, ker mu je postala Špadina nezvesta.

— Tatvine v Ljubljani. Iz signalne delavnice na drž. kolodvoru je bilo ukraden več ključavničarskega orodja v skupni vrednosti 900 Din. Na peronu glavnega kolodvora je bil 3. tm. ukraden M. Rodetu iz Kamnika zavitek, v katerem se je nahajalo več raznovrstnih predmetov v vrednosti 700 Din. — V prostoru športnega kluba »Primorje« je bilo v času od 6. do 28. novembra vlomljeno in ukradeni dve nogometni žogi, 3 zračni sesalki in nekaj manjših predmetov v skupni vrednosti 800 dinarjev.

— Neznana samomorilca. Dne 1. tm. se je našlo v Zaki, t. j. ob goraki poti, ki polje v Bohinjsko Belo truplo nekega neznanca, ki je že popolnoma razpadlo in je slednji moral najmanj že 10 mesecev ležati na kraju. Poleg trupla je ležal vojaški samokres. Zdravniška preiskava je ugotovila, da je neznanec izvršil samomor. Pri njem se je našla listnina z več sto Din.

— Falsifikati 100dinarskih taksnih kolkov. V prometu so se pojavili dobro izdelani falsifikati 100dinarskih taksnih kolkov. Ti kolki se sedaj glasom sklepa finančnega ministrstva vzamejo iz prometa. Vse plačane takse s temi kolki se imajo revidirati. Od dne 1. decembra s temi falsifikati izvršena plačila taksi in pristojbin so neveljavna. Zadevna navodila je odposlalo ministrstvo financ vsem pokrajinskim finančnim oblastem in delegacijam v Zagrebu, Ljubljani, Sarajevu in drugod.

— PROCES PASKIJEVIČ - THIERRY. Sedmi dan razprave. — Alibi Thierryev dokazan?

Včeraj, t. j. sedmi dan razprave v procesu Paskijević - Thierry je prinesel nove momente v procesu, ki nekoliko razbremeni Thierryja. Zaslanih je bilo več prič, med njimi dr. Zetković, nadalje detektiv Josip Matijašič, ki je med drugim izpovedal, da se je po Paskijeviću vrnil v Reke vršil na kraju zločina lokalni ogled, pri katerem je bil navzoč on in g. Platzter s policijo. Slednji je takrat rekel Paskijeviću: »Hrvoje peljite nas!« Paskijević jih je nato vodil celo v jarek, v strugo reke. »Kam?« V jarek? — Je vprašal predsednik začuden. — »Tam je vendar ležal Kanajet!« Is tega je jasno razvidno, da je Paskijević natančno vedel, kje leži Kanajet, navzile temu, da je vedno zagotavljal, da ni vedel za njegovo ležišče. Priča je tudi izpovedal, da bi Paskijević, ako bi ne poznal kraja, kjer je ležal Kanajet, nikdar ne našel tot tja. Obdolženec je nato odvrnil, da je poznal pot, kjer je bil tam večkrat na lovu. Na licu mesta je bil najden tudi povrnik, ki ni pripadal Kanajetu. Drug moment, ki je za Thierryja bil tekmočerski včerajšnje razprave silno razbremeniljiv, je bila izpoved priče Miško Kotočevića, ki je dokazal Thierryjev alibi. Priča se je natančno spomnil, da je videl Thierryja ob kritičnem času, ko je bil izvršen zločin, o čemur je šel v »Novosti«, na terasi Gledališke kavarnice, kjer je sedel z gospodino Eicher. Cital je kasneje, da je bil Thierry kot osumljen umora aretirani. Na vprašanje, kako da se spominja tako dobro, da je bilo to kritično dne, je odvrnil Ceranič, da vsled tega, ker je bil prejšnjega dne Ogrurjen dan, ki se ga spominja še iz vojaške službe. Nato je pripomnil Paskijević, da se je lahko priča zmotil glede ure, Ceranič je odvrnil predsedniku, da vstraja odločno pri svoji prvotni izjavi. — Razprava je bila nato prekinjena.

— Našla som v Zvezdi ročno torbico z manjšo vsoto denarja. Kdor jo je izgrabil, jo dobi pri J. Foodrausberg, Dunajska cesta 17/III.

VODE ZOPET NARASČAJO.

Po poročilih iz raznih krajev Savske doline je vsled neprestanega deževja opazati naraščanje Save in njenih pritokov. Bati se je katastrofe. Po poročilih iz Zagreba je snoči Sava narasla za 20 cm in znaša 2.60 m nad normalo. Ker je v gorenjem toku Save močan odtok, ni sedanje deževje vplivalo na naraščanje, katero je opaziti sedaj v srednjem in dolnjem toku.

Zagrebška direkcija državnih železnic je odposlala na Gorenjsko takoj nadsvet. inž. K. oštja la, ki osebno skupno z načelnikom jeseniške sekcije inž. Zelenko vodi popravilna dela železniške proge pri Podnatu. Kako silen je bil naval Save na tem mestu, je razvidno iz dejstva, da je voda odnesla nasip v dolžini 180 m in v višini 5.50 m. Odnosila je za 11.000 m³ gradbenega materiala. Po informacijah od merodajne strani bi pri Podnatu izdelovljena provizorna proga do ponedeljka oz. toka, tako da bo železniški stik z gorenjskim kotom omogočen.

KINO »MATICA«

6., 7., 8. in 9. XII.

Prodani mladenič.

Zivljenska drama v 7. dejanjih v gl. vlogi Richard Berthelmeš.

Predstave: ob delavnikih ob 8., 1/2, 3/4, 4/5 in 9. ob nedeljah in praznikih ob 3., 1/2, 3/4, 4/5 in 9. Cene prostorov: 3., 5., 6., 7. in 8. Din.

— Restavracija in kavarna »Zvezda«. Koncert nove citizenske kapele bo vsak dan v kavarni od 17. do 19. ure, od 20. do 22. v restavraciji in od 22. dalje zopet v kavarni. Kapelnik Kada Sander. Prvovrstna kapela, došla iz Osjeka. Atrakcija prve vrste.

— Opozorjamo na inasert oblačilne industrije A. Kunc, Ljubljana, Gosposka ulica šte. 7.

— Načenežje in najnovejše obleke se dobijo s a m o v Selenburgovi ulici št. 3 pri Oricar & Mejač.

— Izredna prilika za nakup šivalnih strojev se nudi p. n. občinstvu pri dobro znani trgovki I. Gorec, ki je prejela izborne šivalne stroje slovitne nemške tvornice znamke »Excella«, ki so urejeni za umetno vezanje, šivanje, krpanje perila in mašenje nogavic. Za božič in novo leto imajo kupci še izredno ugodnost 10% popusta. Ogledite si te stroje, predno se odločite za nakup.

— Bolečine? V obrazu? V udih? Poskusite pravi Felleriev Elizafluid! Vsi se bodele žudili! Dobrodojen pri drgnjenju celega telesa in kot kosmetikum za kožo, zobe in negovanje ust! Veliko močnejši in boljši kakor francosko žganje ter čez 25 let priljubljeni! S pakovanjem in poštino 3 dvojnat ali 1 špecialna steklenica 24 dinarjev; 6 dvojnatih ali 12 špecialnih steklenic 214 dinarjev s 10% doplatka razpošilja lekarnar Eugen V. Feller, Stubica Donja, Elzatrž št. 238, Hrvatsko.

Državne vesti.

— Društvo »Enakost« v Ljubljani priredi danes točno ob 8. zvečer (članski) v Prečernovi sobi restavracije »pri Novem Svetu« važen članski setanek. Za vse članje je udeležba obvezna. — Odbor.

— Društvo »Soča« v Ljubljani opozarja svoje članje in prijatelje, da v soboto dne 8. dec. t. odpade običajno predavanje radi praznika. Ob enem naznanja, da prihodnjo soboto potem t. j. 15. dec. predava v društvu »Soča« univ. prof. g. dr. V. Ozvald o zelo zanimivih in veletaktnih temi in sicer »Telesna rast človeka od rojstva do 20 let.« (Ob sklopičnih slikah). Odbor.

— Ljubljansko prostov. gas. in reš. društvo namerava dne 26. dec. t. prirediti v hotelu Union svojo običajno božičnico, ter je to v svojo pričelo sledeči teden s pobiranjem prostovoljnih prispevkov.

— Zveza šoferjev Slovenije vabi svoje članje na sestanek, ki se vrši v petek ob pol 8. zvečer v običajnem lokalu. Potrebna je številna udeležba. — Odbor.

— Za vestalske Slovence je darovalo gradbeno podjetje ing. Duklič & drug. v Ljubljani potom Jugoslav. Matice znesek 1000 Din. Iskrena hvala! — Posnemajte!

— Narodna slavnost v Žalcu. Na praznik dne 8. decembra t. l. priredi Podružnica Jugoslovenske Matice Zalec in okolica veliko narodno slavnost v Roblekovih dvorani, kjer nastopijo: Litjsko dramatično društvo z enodejanko »Jesensko solnce«, žalsko dramatično društvo z enodejanko »Medved« ter z mešanim in moškim zborom istega društva s koncertnim sporedom. V šotorih strežejo domače narodne dame. Svira ciganska godba.

Turistika in sport.

— Smučarski odsek T. K. Skala priredi v slučaju ugodnega vremena v soboto 8. in nedeljo, 9. decembra t. l. smučarski izlet na Kriško planino nad Kamnikom. — Odhod poluben. — Skupen povratek v nedeljo ob 16. uri iz Kamnika. — Obvezni prikladi za polovično vožnjo so sprejemajo v trgovini E. Eber, Kongrasi trg.

— Klub kolesarjev in motociklistov »Miriža« v Ljubljani vabi vse ljubljanske ter zunanje sportne klube, da se udeležijo potem deputacije ali zastopnikov »slavnostne seje« ob priliki proslave klubove 10 letnice, katere se vrši v soboto dne 8. tm. ob 10.30 v srebrni dvorani hotela »Union« leti dan ob 19. se vrši velika športna proslava v dvorani »Mestnega doma« s sledečim vsporedom: Nagovor, razdelitev daril zmagovalcem raznih kolesarskih in motociklističkih dirk, prosta zabava, šaljiva pošta ples itd. Svira godba zveze jug. železničarjev, Vstopnina Din. 8. Za jedila in pijačo dobro preskrbljeno. — Odbor.

Najnovejša poročila.

RAZVRSTITEV URADNIŠTVA

Redukcija uradništva. — Zahtevje slovenskega uradništva in vpokojevcev.

— Beograd, 6. dec. (Izv.) V ministru pravde sestavljena komisija za revizijo razvrstitvene uredbje je izvršila v glavnem svojo poverjeno ji nalogo. Revizija je našelno izvedena. Razprava je zaključena v splošnem in posebe še glede ministrstva financ. Po rezultatih komisije se ima takoj izvršiti razvrstitev v ministru financ v Beogradu in v vseh pokrajinskih delegacijah v Zagrebu, Ljubljani, Sarajevu, Novem Sadu in drugod. Pred definitivno razvrstitvijo se izvede temeljit in korenitna redukcija uradništva. Po informacijah iz merodajnih krogov se v finančnem ministru reducira okoli 25% uradništva. Za tem še sledi definitivna razvrstitev uradništva v kategorije in skupine.

Omenjena komisija je sprejela zahteve slovenskih in hrvatskih uradnikov, ki so bili v znani vladni uredbi nižje grupirani, oziroma kategorizirani, kakor je bila njih kvalifikacija. Kategoriziranje oziroma grupiranje se izvrši po njih kvalifikaciji. Minister financ predloži ministrskemu svetu končne predloge na temelju elaboratov komisije v odobrenje.

Kakor izjavljajo merodajni krogi, bo finančni minister vpoševal tudi položaj vpokojevcev in vpokojenk. V novem uradniškem zakonu niso bile vpoševane zahteve vpokojevcev, vsled česar je njih položaj postal slabši kot po starem zakonu. Od 800-milionskega kredita se vporabi 200 milijonov za regulacijo pokoln in vpokojevcev. Računajo, da se njih denarni mesečni prihodek povišajo za 100%. Kar se tiče vpokojevcev v Sloveniji in Hrvatski, je vlada odločena izenačiti njih kronske pokolnolne s hrvatskimi.

Komisija ministrstva pravde zaključila svoje delo do 15. t. m.

ZLATO VRANGLOVE ARMADJE.

400 milijonov dinarjev.

— Beograd, 6. dec. (Izv.) Posebna komisija pod vodstvom načelnika Radoljevića, kateri so pripadali zastopniki vojnega in notranjega ministrstva, je pridobila iz Kotora tam od ruskih beguncev in Vranglove armade depozirano zlato in srebra v Beograd. Zlato so depozirali ruski begunci v blagajni Vranglove armade že v Carigradu, oziroma na Galipolu ter so dobili denarno predjume. V Kotoru je bila blagajna z zlatom in srebrom izročena naši vladi. Del tega zlata se je danes izročil Jugoslovenski banki, večji del ministru zunanjih del in nekaj Narodni banki. Vlada je pripravljena to zlato in srebro odkupiti ter ostanke izplačati deponentom oziroma Vranglovi armadi. Depote zlata in srebra cenijo na 400 milijonov dinarjev.

Borzna poročila.

ZAGREBSKA BORZA.

Dne 6. decembra. Sprejeto ob 13.

Ob precej živahnem prometu so ostali tečaji skoraj neizpremenjeni. Nekoliko čvrstejša je bila deviza London z ozirom na to, da je mednarodno precej čvrsta.

Na efektivnem trgu, na katerem je bil promet tudi živahniji kot včeraj, je prevladovalo blago, vsled česar je bila tendenca pri delnicah slabejša, izvzemši delnice Hrvatske eskomptne banke, za katero je vladalo precejšnje zanimanje.

Kurz Ljubljanske kreditne se je znižal in doseže v kratkem prejšnje normalno stanje, ker se je dosegel sporazum med obema skupinama delničarjev.

Ob zaključku borze notirajo: Devize: Curli 1545—1550, Pariz 475 do 4825, London 387.75—388.75, Dunaj 0.12425—0.1250, Praga 2.58—2.59, Trst 3.83 do 3.84, Newyork 87.75—88.50, Budimpešta 0.46—0.47.

Efakti: 7% invest. drž. pos. od leta 1921 52, Ljublj. kreditna banka 210—244, Prva hrv. šted., Zagreb 975—980, Hrv.-slav. zem. hip. banka, Zagreb 97.50—99, Hrv. esk. banka, Zagreb 165—167, Jugoslav. banka, Zagreb 144—147, Trbov. prem. dr. 890, Slavonija 210, Eksploatacija 217—225, Gutmanna 1720, Šečerana 2450, Narodna šumska industrija 150.

Valute: dolar 86.75—87.75, lira 3.81.

INOZEMSKA BORZA.

— Curli, 6. decembra. (Izv.) Današnja predborza: Beograd 6.50, Amsterdam 218—, Newyork 572.25, London 25.12, Pariz 31.10, Milan 4.493, Praga 16.75, avstrijske žigossane krome 0.0080.

— Trst, 6. decembra. (Predborza.) Beograd 26.075—26.15, Dunaj 0.0326—0.0328, Praga 67.25—67.50, Pariz 124.75—125, London 100.50—100.60, Newyork 22.80—22.90, Curli 402—404.

— Dunaj, 8. dec. Devize: Beograd 801—805, London 388.50—389.50, Milan 3054—3066, Newyork 70.935—71.185, Pariz 3822—3838, Praga 2073—2088, Curli 12365—12415.

Valute: dinar 801—807, dolar 70.560—70.960, lira 3020—3040, češka krona 2080—2066, švic. franc 12.250—12.330.

Glavni urednik:

RASTO PUSTOSILMSER.

Odgovorni urednik:

VALENTIN KOPITAR.

Kontoristinja.

začetnica ali pa s kratko prakso, ki ima lepo pisavo in je popolnoma smotna slovenskega in nemškega jezika, po možnosti tudi čitanja cirilice, poleg tega znanje stenoografije in pisanja na pisalnem stroju, se takoj sprejme v službo. Začetna plača 750 Din mesečno, in se mora zavezati, da sprejme vsa kontorna dela. Služba je v Ljubljani z dobro bodočnostjo. — Pisarni offeri naj se vpošljejo v upravo »Slov. Narod« pod »Kontoristinja/13.08

Telefon Slav. 730

Telefon Slav. 730

Kino „Ljubljanski dvor“

Ostrtek 6. decembra Petek 7. decem. Sobota 8. decem.

Anita Berber

znana iz drame „Tri ljubice grofa Marana“ igra v najlepši družabni pastorevni drami šestih dejanj

Zgrešeno življenje

Predstave: ob delavskih 3., 1/2, 3/4, 8. in 9. ob nedeljah 11. uri dopoldne in praznikih 11. uri dopoldne popoldne ob 4., 6., 8. in 9.

Cene prostorov:

I. nadstropje: Lok 1. reda, sedež Din 15—, Lok 2. reda, sedež „11—, Lok 3. reda, sedež „10—, **Parter:** Parketni sedež Din 9—, Rezervirani sedež „8—, I. prostor „6—, II. prostor „5—

Besedna predpriloga vstopno od 2. ure dalje.

Inserirajte v „Slovenskem Narodu“!

Wertheim - blagajne

za videnje, vloga in ognjavarne, v vsakem stanovanju oziroma prostoru z majhnimi stroški nevidno namestitve, v 6 različnih velikostih dobavlja in popis s cenikom brezplačno razpošilja Ljubljanska komercialna družba, Ljubljana, Bleiweisova cesta št. 18. Provizijski zastopniki naj se javijo!

Za božič!

Obdarite najprijaznejše svoje druge s priznanim najboljšimi izdelki

tvrdke Drago Schwab LJUBLJANA, DVORNI TRG štav. 3

Oglejte si največjo salgo vrhovskih oblik za gospode in dečke starih 10, 12, 14, 16, 18, 20, 22, 24, 26, 28, 30, 32, 34, 36, 38, 40, 42, 44, 46, 48, 50, 52, 54, 56, 58, 60, 62, 64, 66, 68, 70, 72, 74, 76, 78, 80, 82, 84, 86, 88, 90, 92, 94, 96, 98, 100.

Lastni izdelki Znižane cene!

Provizorno anglahe in čiste sukne v nadrobni prodaji.

Perilo! Modni in športni predmeti!

= Montažo =
za
Alarm-aparate
zoper vlom, sistem „Litwini“ je prevzela elektrotehnična tvrdka
Leopold Tratnik,
Ljubljana, Sv. Petra cesta 25.
Na željo strokovnjaški obisk!

Pisalni stroji, potrebščine
mekanična delavnica (popravilnica)

L. BARAGA, Ljubljana, Šelenburgova ulica 6-1.

Kupujemo vsako količino tesanega lesa

dimenzije 6/7", 8, 9, 10 m; dimenzije 3/6" 7, 8, 9 m; dimenzije 4/5" 5 do 8 m; 1 paralelne deske 13, 20, 25 m/m, 4 in 5 m. Ostalih dimenzij potrebujemo manj. Ponudbe z izvozi poslati na: Brata IVKOV, Stapar (Bačka). 12875

Oblast. avt. civ. inž.

A. ŠTEBI

teh. pisarna, Ljubljana, Dunajska cesta 1a (v palači Ljubljanske Kreditne banke). Projektira električne centrale, posvetuje obline in privatnike ter daje strokovna mnenja.

Trgovci!

Kupimo cele partije manufakturnega blaga tudi od gg. trgovcev z dežele proti takojšnjemu plačilu in prevzetju. Ponudbe pod „Partije 12957“ na upravo Slovenskega Naroda. 12957

Na prodaj

17 orlov travnikov, tudi v parcelah, in 10 orlov gozda za posekanje s stavbnim lesom, blizu južne železnice. Več pove Janex Kumbe, v Brestu, pošta Ig-Studenec.

Prečitaj!

Vesela, inteligentnejša dama zamore v svoji hiši zaslužiti 3000 do 5000 Din mesečno. — Znamko za odgovor poslati. Obrnite se pod „Sigurna zarada“, Resavska 43, Beograd

Restavracija (velik lokal) v Zagrebu, vrlo dobro dočeta, na najprometnejšem kraju mesta, so prodaja s popolnim inventarjem. Zemljiško vključeni dogovor na 9 let. Ponudbe in vprašanja se pošljejo pod št. „Za-1019“ na PUBLICTAS d. d. oglasni zavod, Zagreb, Gundulićeva ulica 11. 13061

Halo! - Čujete?

Svetujemo Vam, ne kupujte preje emajlirane kuhinjske posode, predno si ne ogledate nove, došle partije v veliki izbiri pri „Fortuna“ trgovska družba Bizjak & Co., Ljubljana - Krekov trg 7 (poleg Mestnega doma). EN GROS EN DETAIL CENE KONKURENČNE!

MALI OGLASI

Čene oglasov do 20 besed Din 5—; vsaka nadaljina beseda 50 para, z davčnim vred

Službe

Salatarica in pomivalnica
se sprejmeta v restavraciji hotela »Slov«. 13.082

Prodajalka
trgovine mešanega blaga, s štiriletno prakso, vestna in marljiva, išče službo; — najraje v okolici Ljubljane. — Ponudbe na upravo »Slov. Naroda« pod »G. L. 13.058«.

Inženjer
strojno tehniko, s komercialno prakso, energičen in značajan, dobi takoj mesto v železni industriji v Jugoslaviji. — Ponudbe na upravo »Slov. Naroda« pod »Samostojen/13.066«.

Gospodična,
zmožna knjigovodstva, strojeplisa, stenografije, korespondence, po možnosti nemške in srbohrvaščine, išče mesto v Ljubljani. — Ponudbe na upravo »Slov. Naroda« pod »Pisarniška moč/13.033«.

Išče se strojeplisko
(prvovrstno) za tajništvo velikega industrijskega podjetja v Zagrebu, veščo perfektno hrvaško in nemško stenografije. Plača dobra. Reflektira se samo na prvovrstne sile. — Ponudbe na: Poštni predal 41, Zagreb, glavna na pošta. 12.978

Vratarja
išče tvornica za čim prejšnji nastop. — Oženjeni brez otrok, samo absolutno trezni in zaslužive osebe naj vpošlje svoje ponudbe s navedbo plače in prepišom spričeval. — Stanovanje, razsvetljava in kuhinja brezplačno. — Prednost imajo oni, kateri so zmožni nemškega jezika. — Ponudbe naj se vpošljejo pod šifro »Vratar III-94« na: Interklam d. d. Zagreb, Palmotićeveva ulica 18. 12.916

Sprejem učenca
brez hrane in stanovanja za puškarsko brt. — Fran Kaiser, puškar, Ljubljana. 12.997

Mlado moško silo
(spretno) z nekaj uradno prakso, ki zna stenografirati in strojeplisati, veščo slovenskega in hrvaškega jezika, išče za takojšnji nastop velika tvornica pohištva iz upojenjenega lesa na Hrvaškem. — Obširne ponudbe z zahtevno plačo itd. naj se pošljejo pod šifro »Stenograf III-94« na: Interklam d. d. Zagreb, Palmotićeveva ul. br. 18. 12.916

Klavir se prodaja
Vpraša se: Trg Tabor 6, pritličje, levo. 12.963

Klavir
se prodaja za 12.000 Din. Ogled od 11. do 2. ure. — Naslov pove uprava »Slov. Naroda«. 13.042

Moško kolo
znamke »Waffenrade«, skoraj novo — in nov eleganten dožni plašč — na prodaj. — Naslov pove uprava »Slov. Naroda«. 13.030

Naprodaj:
posestava z inventarjem od 100.000—500.000 dinarjev; žaga z gostilno in trgovino s 6 orali zemljišča, cena 400.000 dinarjev; hiše v mestu in vilo s prostim stanovanjem od 250.000 do 500.000 Din; gostilna s hišo in trgovino v mestu, cena 400.000 Din; restavracija (enonadstropna hiša) z zimskim kegljiščem, vrtom, salonom itd. v sredini mesta, cena 550.000 Din. — K. Troha, Maribor, Slovenska ulica 2. 13.070

Stanovanja

Soba s hrano
se odda gospodu ali dijaku obnočje. — Naslov pove uprava »Slov. Naroda«. 13.046

Soba
z električno razsvetljavo izeta dva gospoda. Ponudbe pod »J. K./13.093« na upravo »Slov. Naroda«.

Na hrano in stanovanje
se sprejme soliden gospod v novi vili na Pruslaku. Naslov pove uprava »Slov. Naroda«. 13.001

Opremljena soba
(prostorna), z lepim razgledom in posebnim vzhodno nasprotni šentjakobskega mostu se odda. — Naslov pove uprava »Slov. Naroda«. 13.048

Stanovanje
s tremi event. štirimi sobami se odda za več let. — Ponudbe pod »St. 4000 13.045« na upravo »Slov. Naroda«.

Školi

Mesarji, pozor!
Pripraven lokal oddam v sredini mesta Ljubljane. Prometna točka za mesarje; glavna ulica. — Privšek Hinko, Ljubljana, Miklošičeva cesta 18, I. nadstropje. 13.044

Neopremičnine

Gostilna in trgovina
z mešanim blagom s šestimi prostori in velikim stanovanjem, — na jako prometnem kraju, — se prodaja jako povoljno in skupaj ali posamezno. Vpraša se: Ivan Mikšič, Kustošija 4, Zagreb. 13.063

Dopisovanje

Ženitna ponudba.
Polnoleten mladenič, vešč dobro obrti, izobražen v več jezikih, želi znanja z mlado inteligentno damo s premoženjem, ali vdovo brez otrok, v starosti do 26 let. Prednost imajo šivilje. — Ponudbe s sliko, katera se vrne; le na resne in značajne. — Zvesta in zanesljiva 13.031 na upravo »Slov. Naroda«.

Vizitke
priporoča

Narodna tiskarna

Milo,
cca. 64—66 maščobe a Din 14.50 kg, postavno kolodvor Zagreb, v svetlorumeni barvi, nudi — »Tribore, tvornica mila, Zagreb, Zavrtnica 33. Telefon 15—50. Sprejme se zastopnik. 12.933

POZOR! PEKARJI

Diamalt
tvornice Hauser in Sobotta, Dunaj, Stadlau, pekarski sladni ekstrakt, je najboljši pekarski sredstvo ter prekaša vse ostale dosedanje nadomestke. — Čuvajte se sličnih potvorb, naj bo pravek ali tekočina! Zadržite samo originalni »Diamalt«! — Glavno zastopstvo za Jugoslavijo: Edward Dužanec, Strossmayerjeva ulica br. 10, Zagreb. 12.961

Šivalne stroje EXCELLA

najfinejši izdelek kupite najceneje pri tvrdki

Za Božič in novo leto **10% popusta**

J. GOREC
Ljubljana, Palača Ljubljanske kreditne banke

ZIMSKE SUKNJE
priporoča po zelo ugodnih cenah
OBLACILNA INDUSTRIJA
A. KUNC, Ljubljana,
GOSPOSKA ULICA 7.

Novo! AMOR Novo!
Modrilo (plavilo) v platnenih mošnjakih.
Porablja jo ga vse gospodinje.
Dobiva se povsod!
Prva Jugosloven. industrija plavila u platnenim keščama Suhetica, Tolstojeva ul. 11.
Telefon 680.

Crepp de Chine, Taffet, Molré Velour Chiffon Ltd. šipke, modni nakit z
10-20% popustom
pri
A. Šinkovic nasl. K. Soss
Ljubljana, Mestni trg 19.

Razstava
okusnih božičnih predmetov za dame in gospode
Aleksandrova cesta 3, I. nadstr.
nad trgovino Kette
celi dan otvorena do 9. zvečer.

Tvrdka R. Miklauc
Ljubljana, Ljugarjeva - Medena ulica in Pred Skofijo
priporoča svoje bogate zalogo
v moškem blagu
kakor suknu, ševjotu za povrhnike in raglane, kamgarnu za obleke in modne hlače, double štofu
za zimske sukniče in povrhnike.

POZOR!
Našo že desetletja uvedeno in zakonito zaščiteno znamko
„SIDOL“
sredstvo za čiščenje kovin mnogi ponarejajo z razloga nesolidne konkurence, a radi vrlin tega znanega sredstva.
V zadnjih mesecih se dogajajo take potvorbe, ki so prevarljivo slične z našim imenom in etiketo, a gotovo je v več slučajih skušala potvoro neka zagrebška tvrdka v nameri, da kupovalce zavede, ter se je v več slučajih ponujalo to blago preprodavalcem pod raznimi lažnimi izgovori.
Opozorjamo vsakega poedinega, da nikakor ne kupuje teh potvorb, ker je po zakonu o zaščiti industrijske svojine (od 17. februarja 1922) Slinžbene Novine br. 69 iz 1922) kazniv tudi preprodajalec.
Ako bi tudi bila potvorba vpisana v register za zaščito industrijske svojine, ne odpade kaznivost, odrejena za potvorenje, ako to oškoduje preje zaščiteno znamko.
Edini proizvod tvrdke Slogol I drug za Jugoslavijo.
„Sidel“ tvornica kemičnih preparatov Zagreb, Palmotićeveva 52. — Tel. 25-50.